

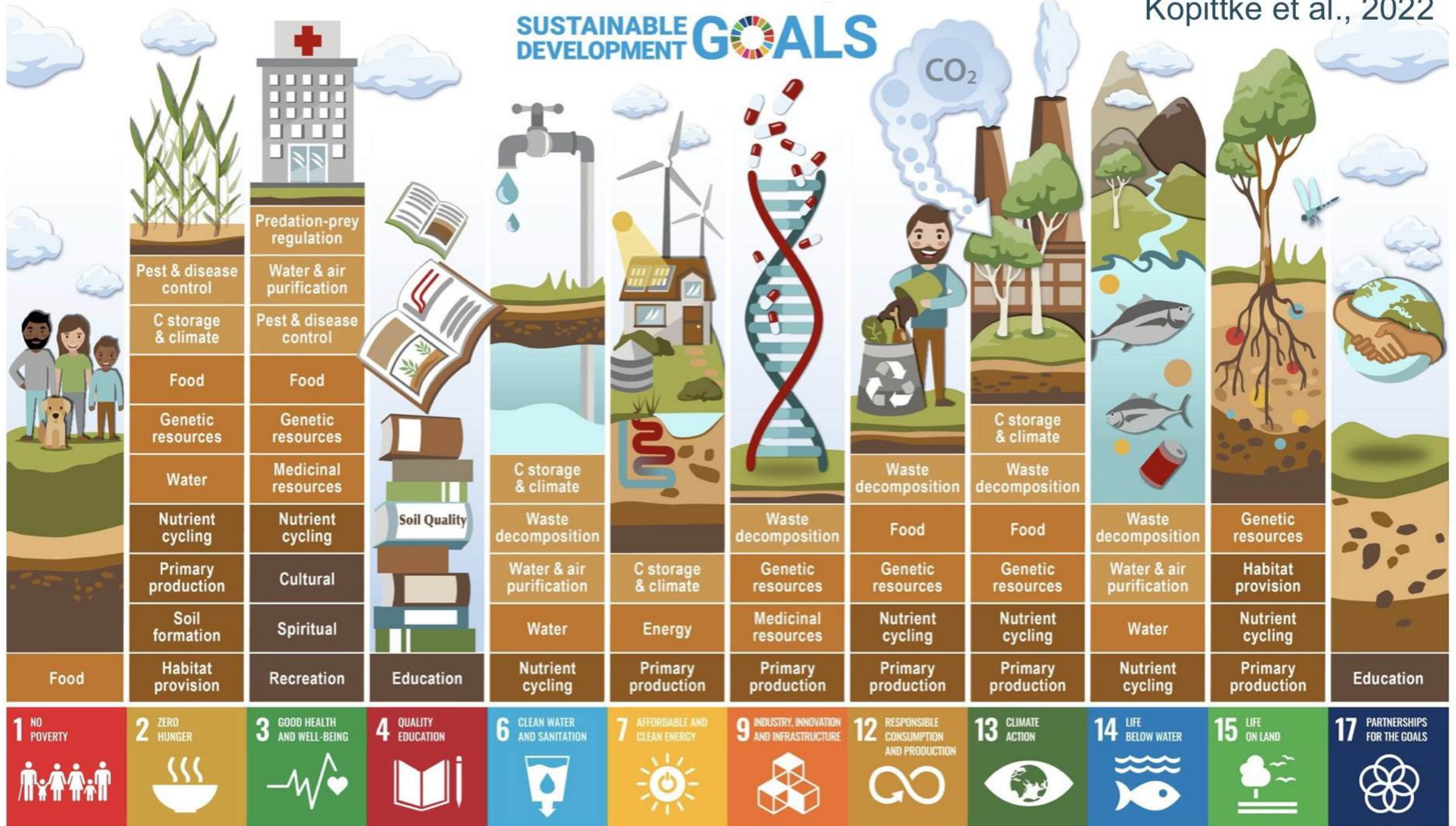

Bodems - de landschapsvisie?

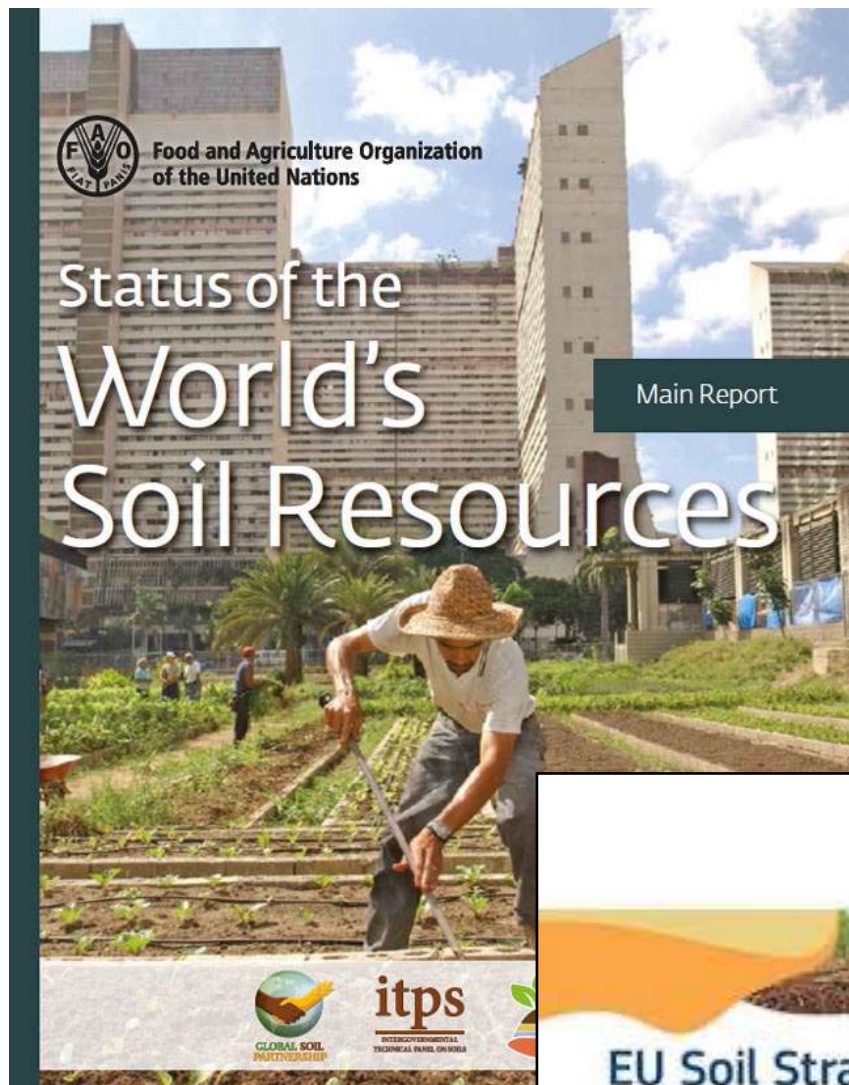
Prof. Karen Vancampenhout

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

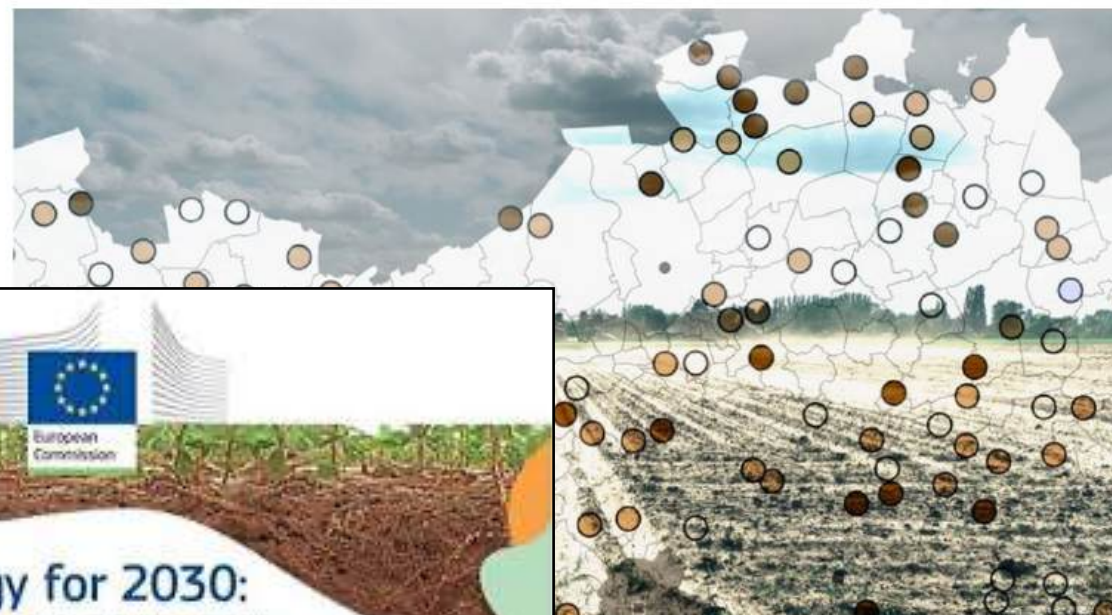

In kaart

Vlaanderen wordt extreem droog. Hoe is het in uw regio met de droogte gesteld?

KU LEUVEN

Bodemleven

Organische stof

Carofra

Plant

Wurvel

Bodemheer

Grondbewerking

Bodemkwaliteit

Agrarische sector

Alkenwijn

Schimmels

Deckerla

Gouwe

Biologische landbouw

VLT
VLT wv

Goen Keurmerk
Bodengezondheid - Groen Keurmerk

Omni
Het belang van bodengezondheid - Grif...

LVC Vlaanderen
Bodengezondheid - LVC Vlaanderen

Boerderij
Bodengezondheid voor optimale gew...

INTERMARRON
Interactieve Landbouwers helpen om ...

YouTube
Uitgeleerd | Bodengezondheid meten en ...

Handboek bodem en biologische
Bodengezondheid

ICM
Standaardisatie bodengezondheid en ...

LVC Vlaanderen
Naar een open access platform ...

VLT
microscopisch bodemleven ...

LVC Vlaanderen
LVC Vlaanderen

Alkenwijn
Stanis Erven | Bodengezondheid ...

Sustainable Food Supply
Sustainable food supply

De Vlaamse Landbouwers
Bodengezondheid ...

Landbouwers
Bodengezondheid draait te maken v...

Blaasier Eeren
Grote Kracht van Klaver in 3...

Green Keurmerk
Bodengezondheid - Groen Keurmerk

Feeding
Syrookum - Integrale voerwacht van ...

PONT
Omgeving
normale bodengezondheid - PONT

Alkenwijn
Troeboden | Werkzaam bodemverbeteren ...

Royal Dijkshoek
Edeemvriendelijkheid | Royal Dijkshoek

Tender
graadbewerking en bodengezondheid ...

Multivale Vlaamse
onderzoeksmiddel rond bodengezond...

Aartibe
Bodengezondheid

Nieuwe Opzet
zeldere bodengezondheid ...

De Waarden Baden
Bodengezondheid op terrein: kapitaal van ...

Ginesta
Wie ruist de bodengezondheid te rug ...

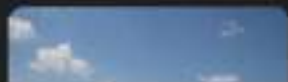
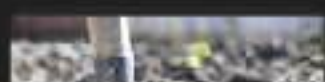
Alkenwijn
Troeboden | Nieuwsoort draait de wa...

Bodier Farm
Bodengezondheid Noord-Nederland

Chapeau
de bodemkwaliteit in de landbouw...

Article | Published: 27 August 2024

Soil health is associated with higher primary productivity across Europe

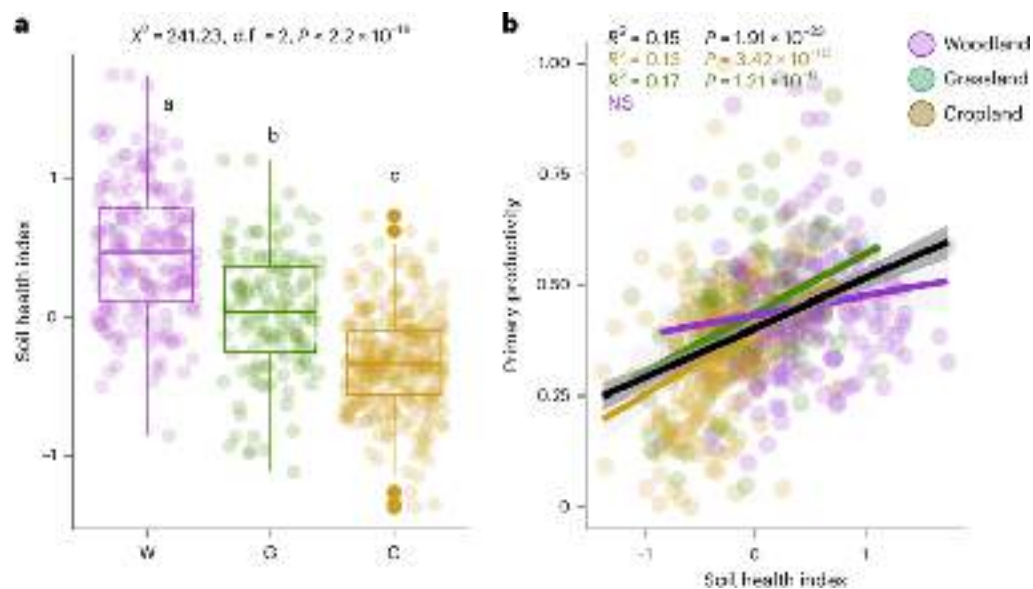
Ferran Ramirez , Mária Jabrayilova, Alberto Cegarra, Cristina Ballarín, Parviz Paraghi, Bryan Jones, Leif Teitelbaum, Wilfried Ramirez, Carlos A. Guerra, Nils Eisenhauer, Dorcasu Teo, Manuel Cepeda-Zacarias, Pablo García-Palacios & Marcel G. A. van der Heijden

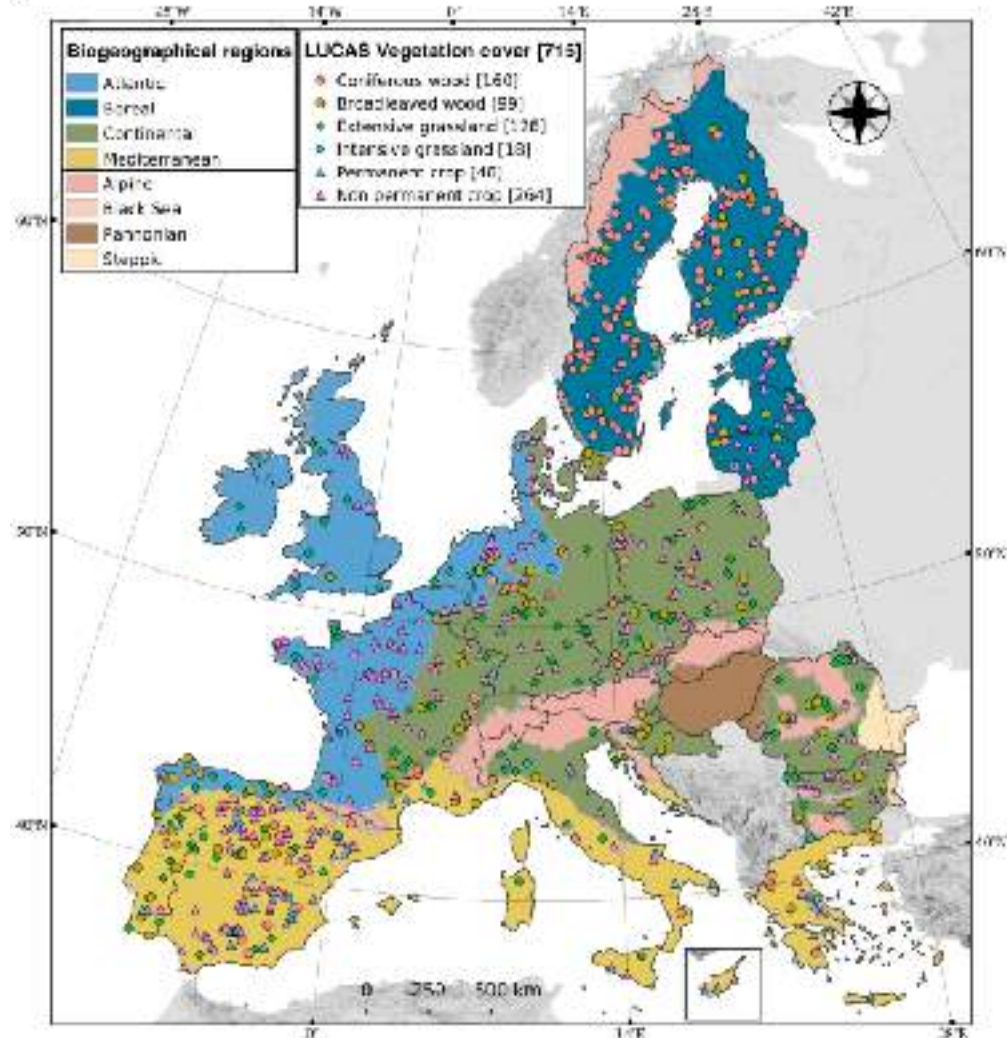
Nature Ecology & Evolution (2024) | [View this article](#)

2242 Accesses | 162 Citations | [Metrics](#)

 A Publisher Correction to this article was published on 04 September 2024.

 This article has been updated.

b

Article: [Open access](#) | Published: 08 June 2023

Patterns in soil microbial diversity across Europe

[Meïva Labouvie](#), [Cristiano Ballabio](#), [Ferran Romero](#), [Panos Panagos](#), [Arwyn Jones](#), [Marc W. Schmid](#), [Vladimir Mikryukov](#), [Olesya Dulva](#), [Leho Tedersoo](#), [Mohammed Bahram](#), [Emanuele Lugato](#), [Marcel G. A. van der Heijden](#) & [Alberto Orezzzi](#)

Nature Communications **14**, Article number: 3311 (2023) | [Cite this article](#)

31k Accesses | 43 Citations | 331 Altmetric | [Metrics](#)

Soil Biology and Biochemistry

Volume 136, September 2019, 107540

Forest conversion to conifers induces a regime shift in soil process domain affecting carbon stability

[Ellen Desile](#) , [Karen Vancompenhaut](#) , [Kathleen Heyers](#) , [Jakub Hlavaj](#) , [Kris Verheyen](#) , [Bart Muys](#)

[Show more](#)

[+](#) Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.sbb.2019.107540>

[Get rights and content](#)

Uitdaging 1 : waar zijn de Kempen ?!

De akkerbouw in de omgeving van Turnhout moet als de armste en moeilijkste van de ganse Kempen gezien worden, omdat hier met de arme natuur van de bodem een zeer hoge ligging samengaat en de gewaskeuze buitengewoon beperkt is.

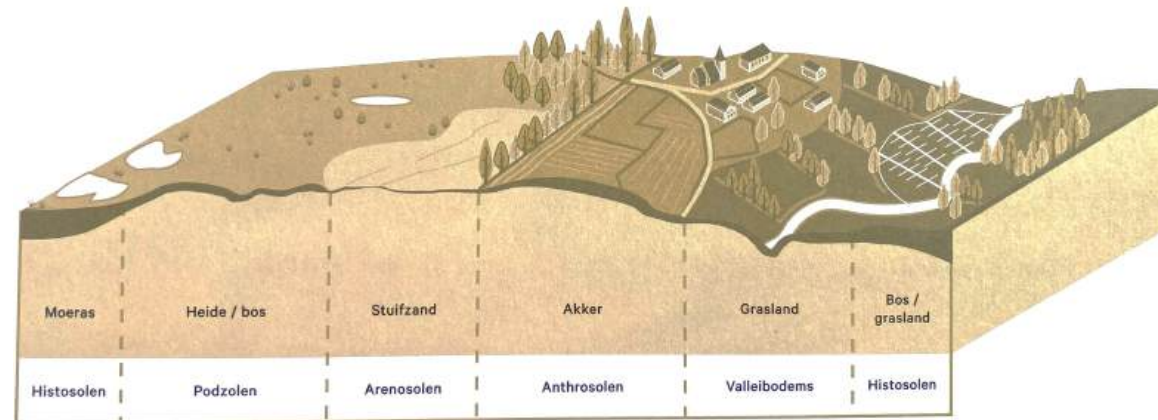
Wimmer C.W. 1827: Beschreibung einer Reise durch das Königreich der Niederlande, welche auf veranlassung des landwirtschaftlichen Vereins in Bayern gemacht worden von Samuel von Grouner, ehemaligen Oberberghauptman. Friedrich Pustet, Paßau.

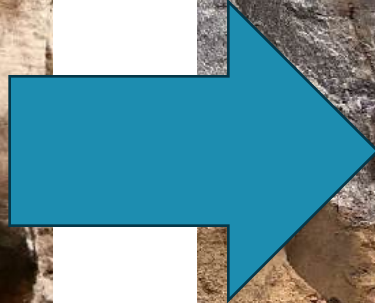
Het Siberië van België

“In de kern van moeilijkheden, schuilen mogelijkheden”

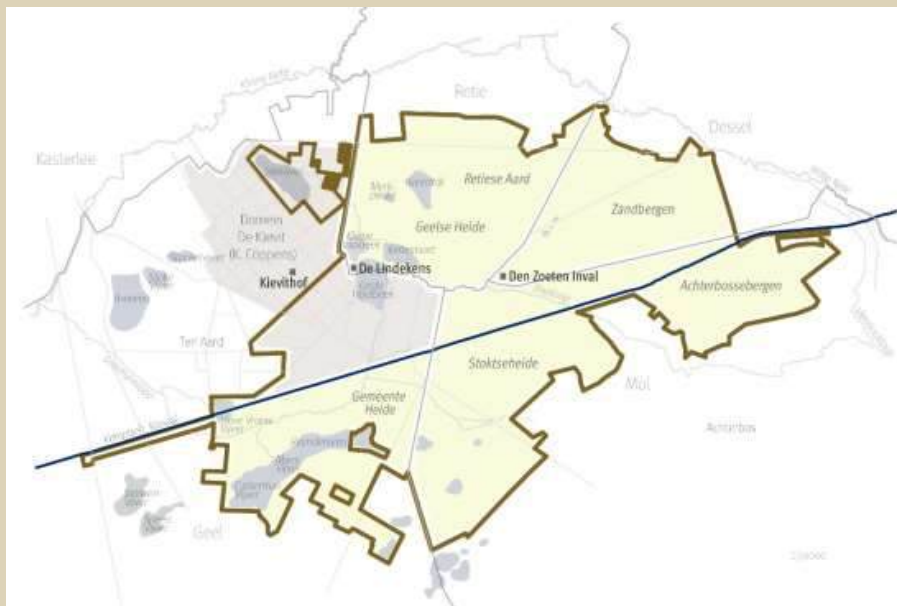

zand in alle soorten

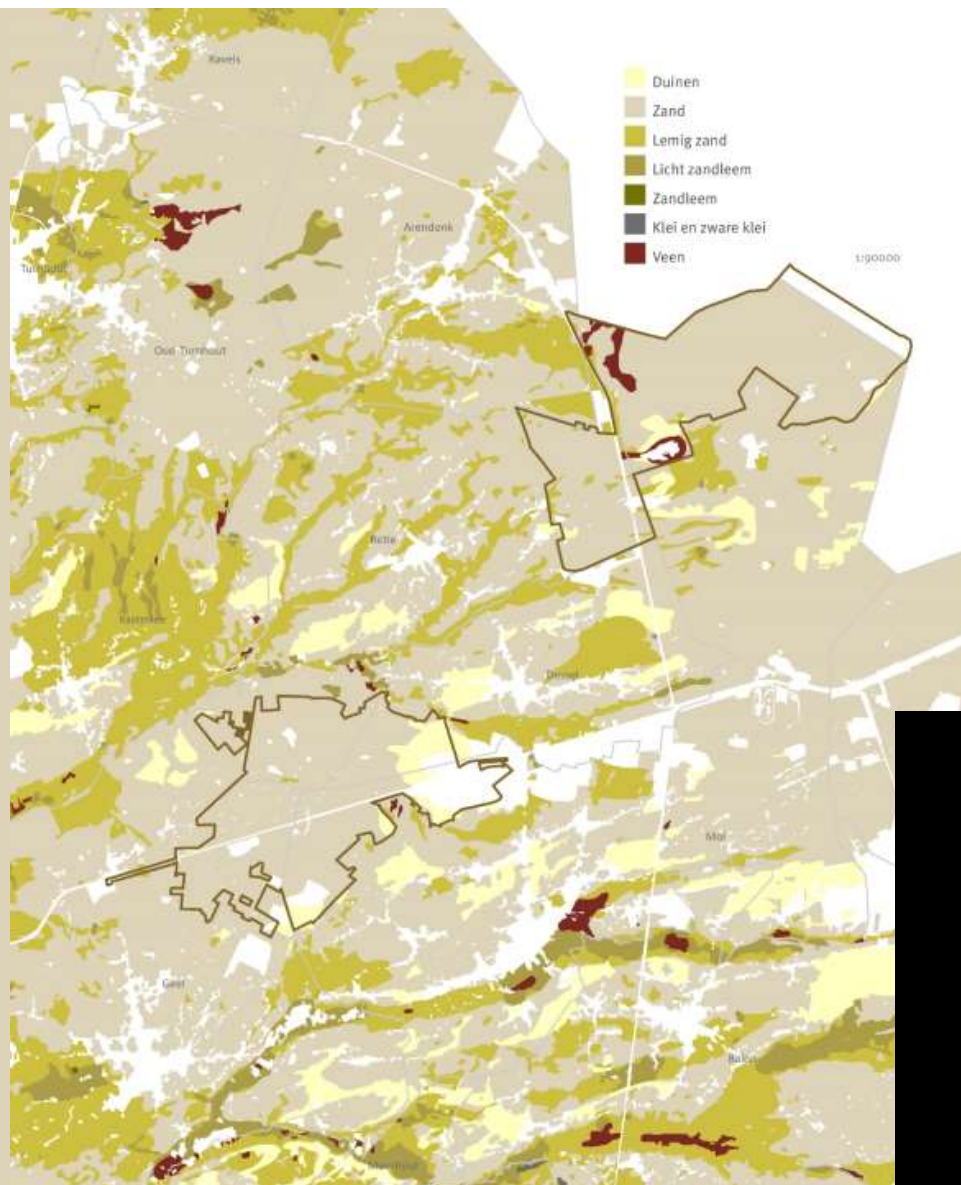
Het Koninklijk Domein omvatte grote lappen zand- en duingronden met delen veengebied in Postel.

Koninklijk Domein, deelgebied zuid: Geel, Retie, Dessel, Mol

▼

indeling van de bodems naar textuur >

Koning
in de
Kempen

DE ONTGINNING VAN
HET KONINKLIJK DOMEIN
1850-1950

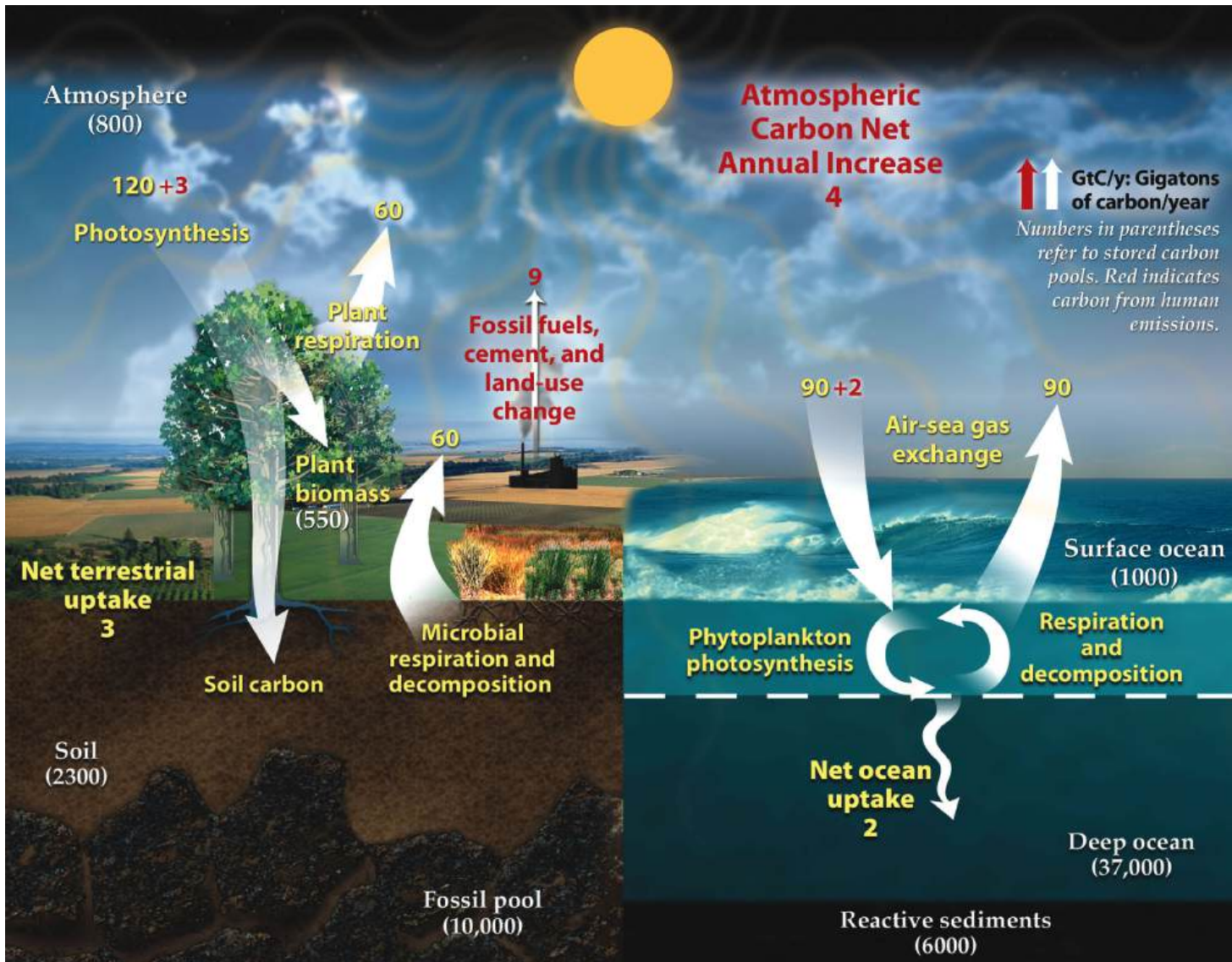
'Droog zand'

“Leem is leem en klei is klei, maar zand... daar gaan we even voor zitten”

Bart Nyssen

- Soil carbon: 2300 – 3200 Gt C

'Hotspots' in het beheer van bodemkoolstof

Analyse van koolstof-hotspots in Vlaamse Natuurgebieden en het beperken van koolstoflekken door natuurbeheer

KU LEUVEN INSTITUUT NATUUR- EN BOSBEHEER BOS+ PXL

Vlaanderen is natuur

Geoderma Regional 26 (2022) 101243

Contents lists available at ScienceDirect

ELSEVIER Geoderma Regional

journal homepage: www.elsevier.com/locate/geoderma

Digital mapping of soil organic carbon hotspots in nature conservation areas in the region of Flanders, Belgium

S. Ottoy^{a,b,*}, E. Truyens^b, M. De Block^c, S. Lettens^d, W. Swinnen^{b,e}, N. Broothaerts^b, R. Hendrix^f, J. Van Orshoven^g, G. Verstraeten^h, B. De Vos^d, K. Vancampenhout^g

^a Bio Research, PhD University College, Denderbos, Belgium
^b Department of Soil and Forestland Sciences, Ghent University, Ghent, Belgium
^c Agency for Nature and Forest, Brussels, Belgium
^d Research Institute for Nature and Forest, Brussels, Belgium
^e Research Foundation Flanders (FWO), Brussels, Belgium
^f Research Institute for Nature and Forest, Ghent, Belgium
^g Research Institute for Nature and Forest, Melle, Belgium

- 864 bodemprofielen
- Machine learning
- Bodemtype is het meest bepalend

SOIL USE AND MANAGEMENT

BRITISH SOCIETY OF SOIL SCIENCE

RESEARCH PAPER

The devil is in the detail: Discrepancy between soil organic carbon stocks estimated from regional and local data sources in Flanders, Belgium

Sam Ottoy ✉, Laura Vanierschot, Stelwan Dandeyne, Karen Vancampenhout, Martin Hermy, Jos Van Orshoven

First published: 21 February 2019 | <https://doi.org/10.1111/sum.12504> | Citations: 1

Read the full text >

PDF TOOLS SHARE

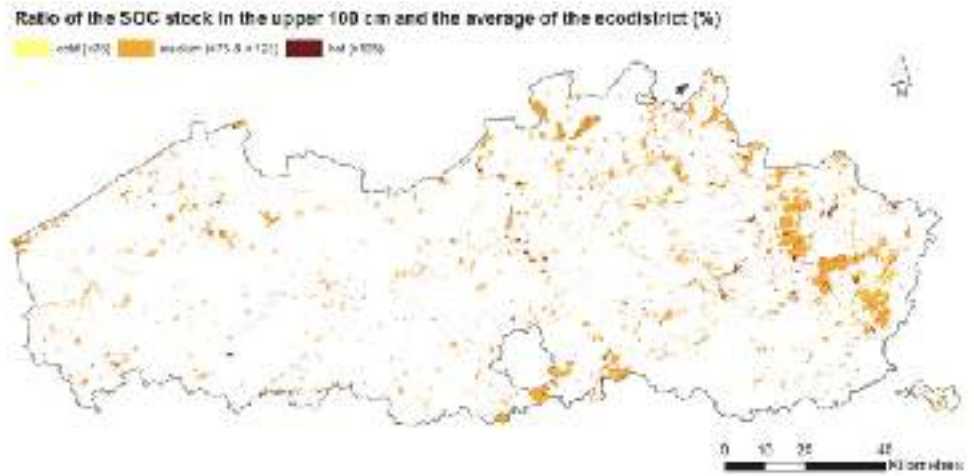
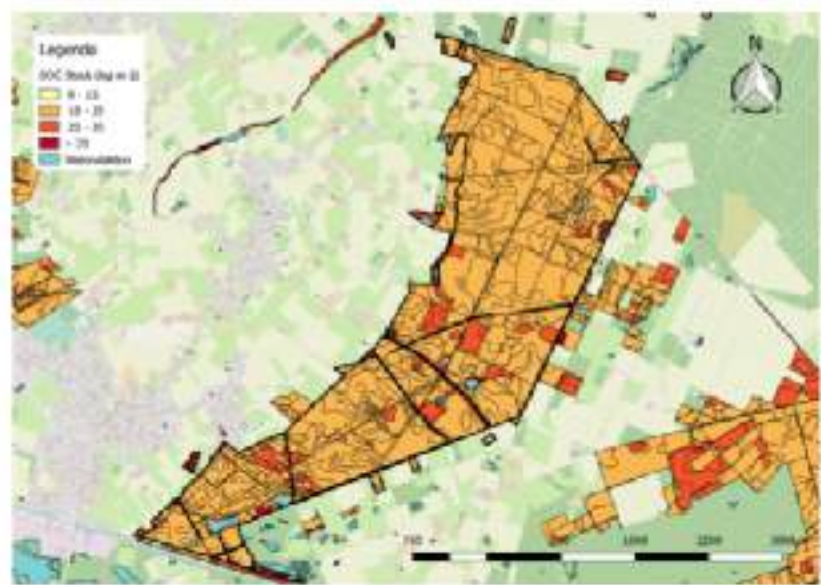
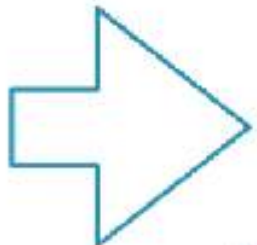
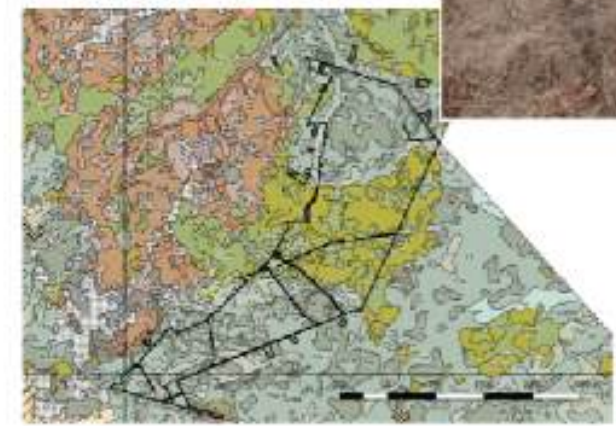

Fig. 5. Ratio of the SOC stock in the upper 100 cm and the average of the ecodestrict in which the land unit is located (%) and the associated classification as carbon coldspot, medium spot and hotspot.

Figuur 17: Geografisch verspreide van de SOC stock in de bovenste meter in het Groot-Smeetsdijk (donkere omlijning) met verspreide van de stilstaande waterstanden in dit gebied

Figuur 18: Bodemkaart Groot-Smeetsdijk (Bijlage de 'Verduidelijkt legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen' (Schaal 1:20 000))

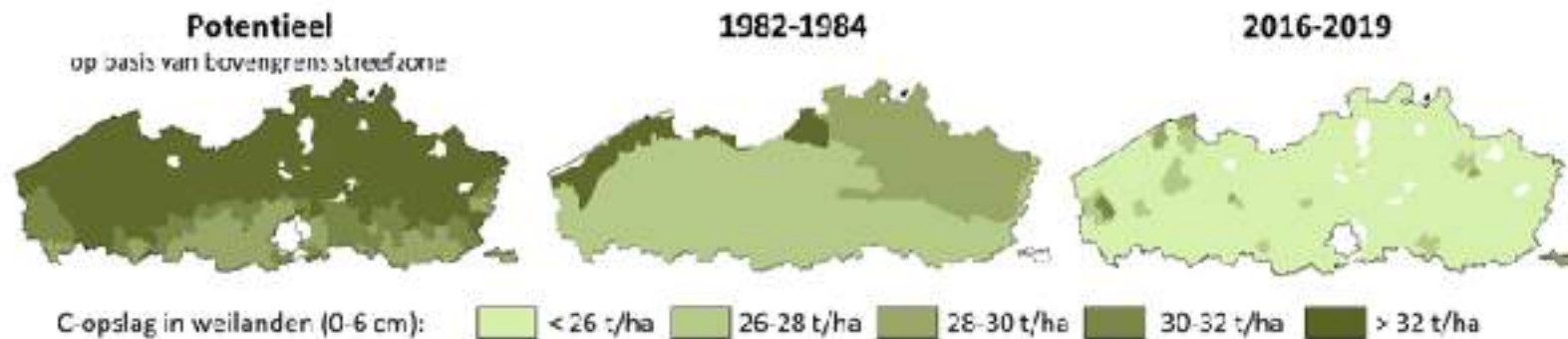
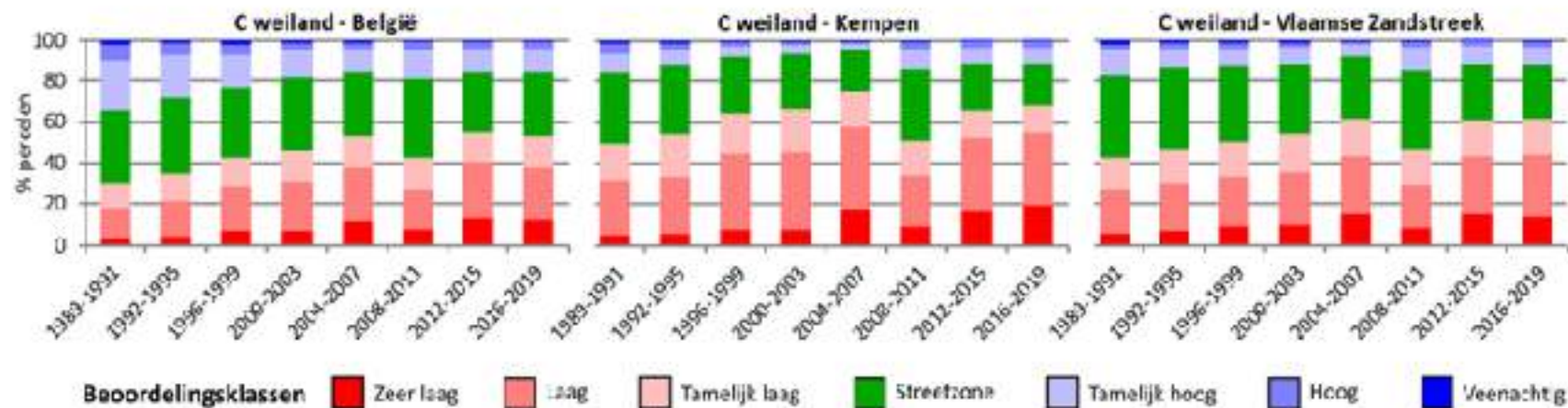
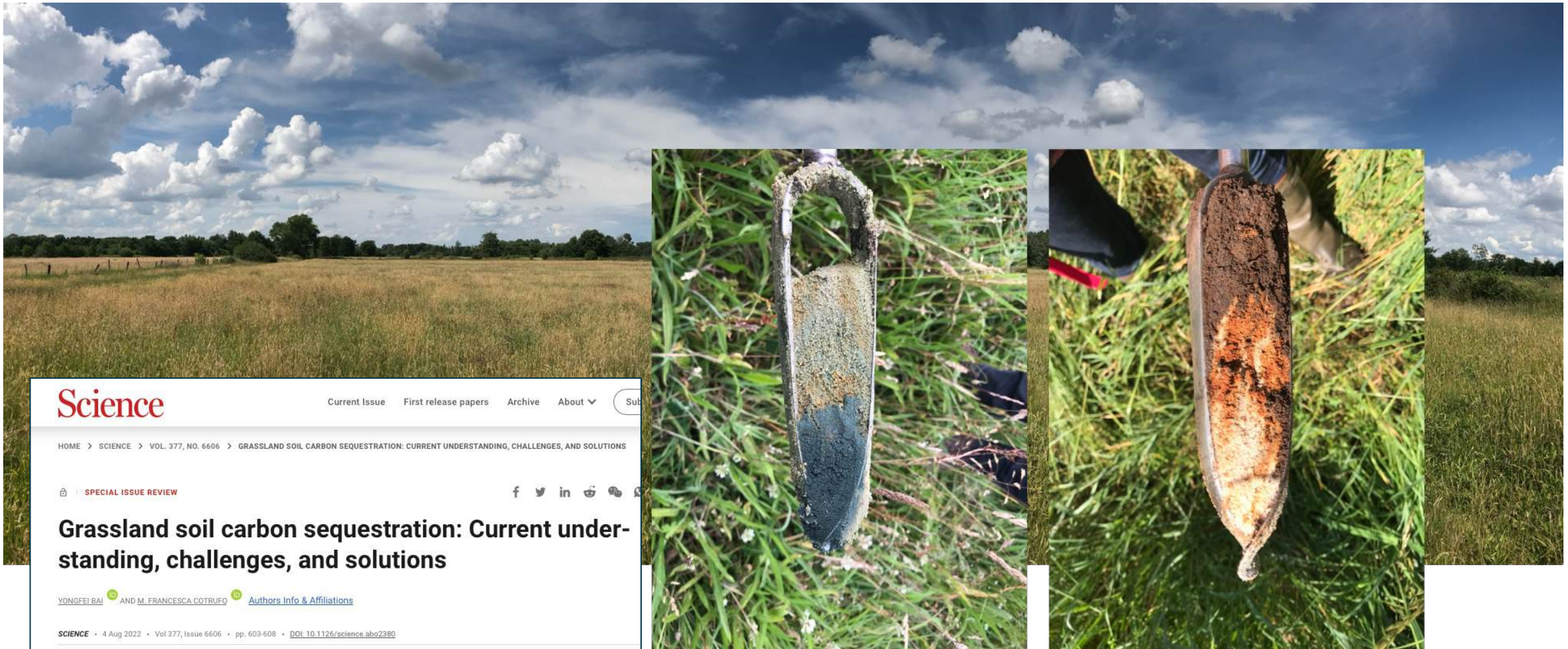

Fig. 1: Gemiddelde organische koolstofopslag in de bovenste laag (0-6 cm) van weilandbodems in de periode 1982-1984 (midden) en in de periode 2016-2019 (rechts), in vergelijking met het landbouw- en milieukundig optimum (bovengrens streefzone) (links; 18).

Fig. 2: Evolutie van het OC-gehalte in graslanden in België (links), in de Kempen (midden) en in de Vlaamse Zandstreek (rechts): procentuele verdeling van het koolstofgehalte in de weilandstalen in 7 beoordelingsklassen (18).

Science

Current Issue First release papers Archive About ▾

HOME > SCIENCE > VOL. 377, NO. 6606 > GRASSLAND SOIL CARBON SEQUESTRATION: CURRENT UNDERSTANDING, CHALLENGES, AND SOLUTIONS

SPECIAL ISSUE REVIEW

f t in

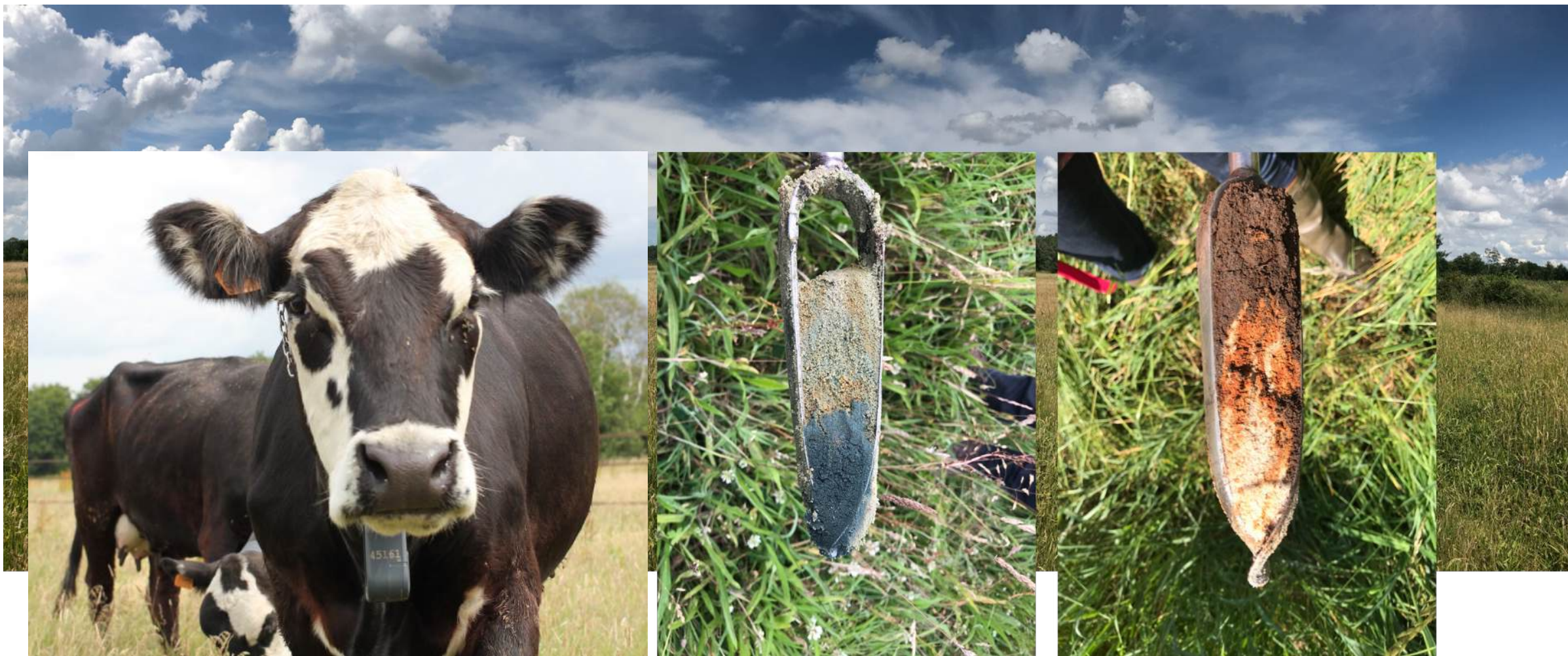
Grassland soil carbon sequestration: Current understanding, challenges, and solutions

YONGFEI BAI AND M. FRANCESCA COTRUFO [Authors Info & Affiliations](#)

SCIENCE • 4 Aug 2022 • Vol 377, Issue 6606 • pp. 603-608 • DOI: 10.1126/science.aba2380

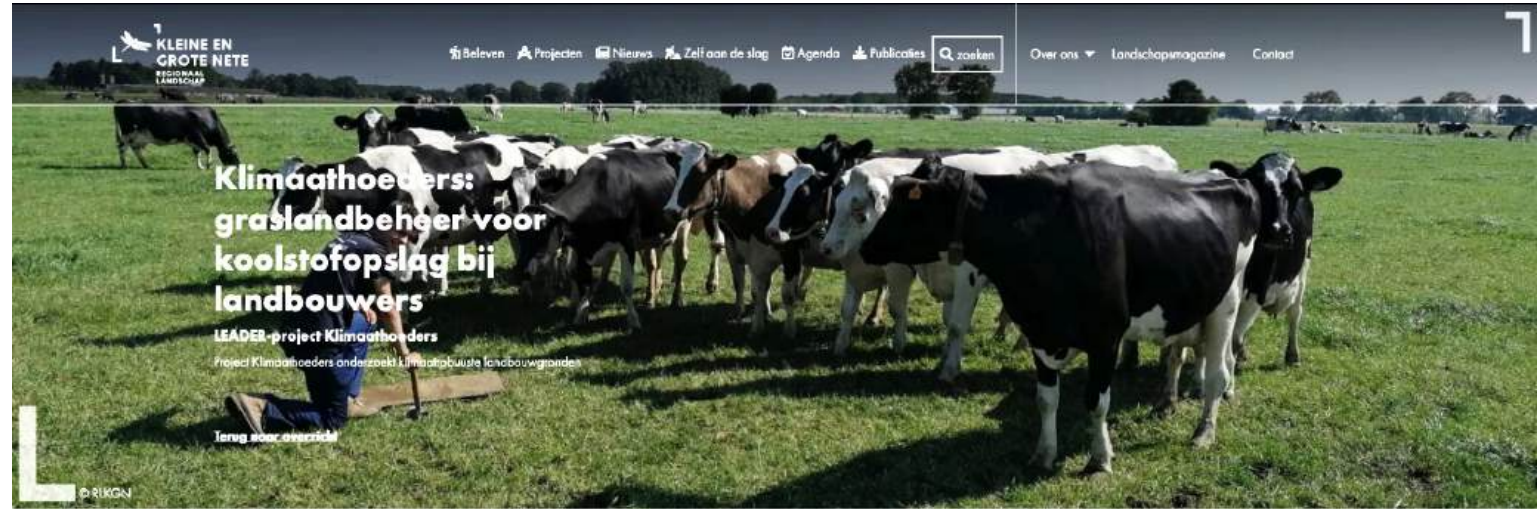

Europees landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

LEADER
provincie Antwerpen

Provincie Antwerpen

www.vlaanderen.be/pdpo

belspo

Met steun van ELFPO

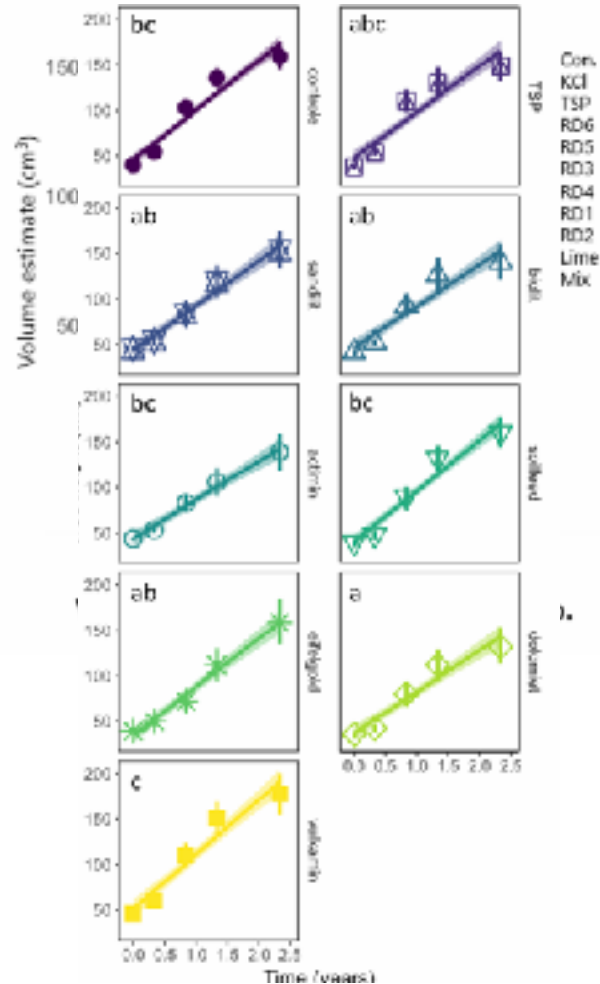
Site 1: former arable land; pH 3.5; BS 25%

Establishment March 2021

Tree measurement August 2023

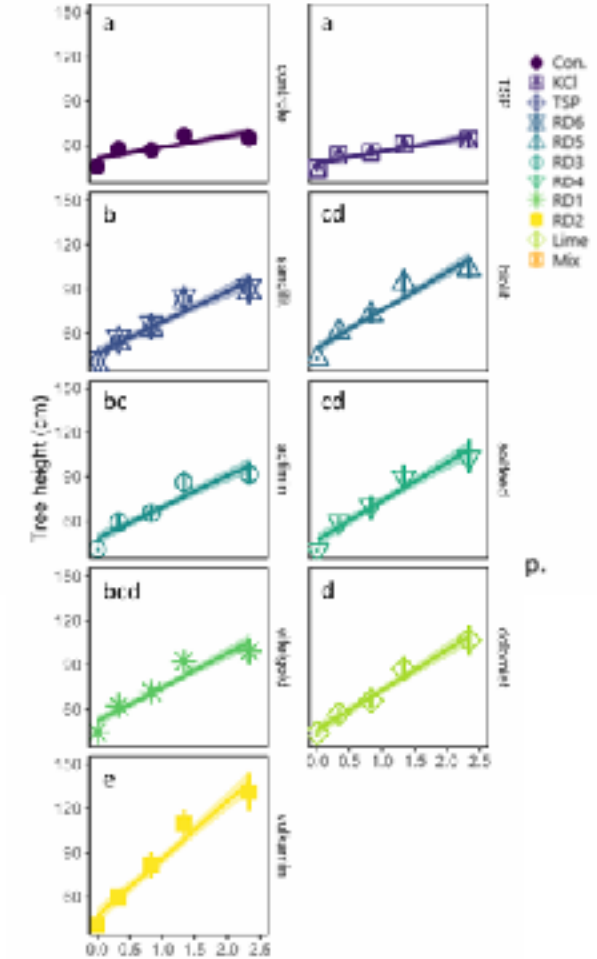
Site 2: Scots pine forest; pH 3; BS 8%

Establishment March 2021

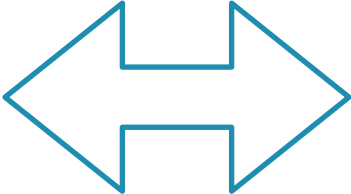
Tree measurement August 2023

Pedology = save time and money 101! - No one fits all!

Behoud en herstel van veengebieden

Uitdaging 2: vertalen van wetenschappelijke ideeën naar maatwerk op basis van lokale, multidisciplinaire expertise

Algemene ideeën

Bodem als abstract begrip

Kennis

Bodemvariabiliteit

Diversiteit aan locale actoren

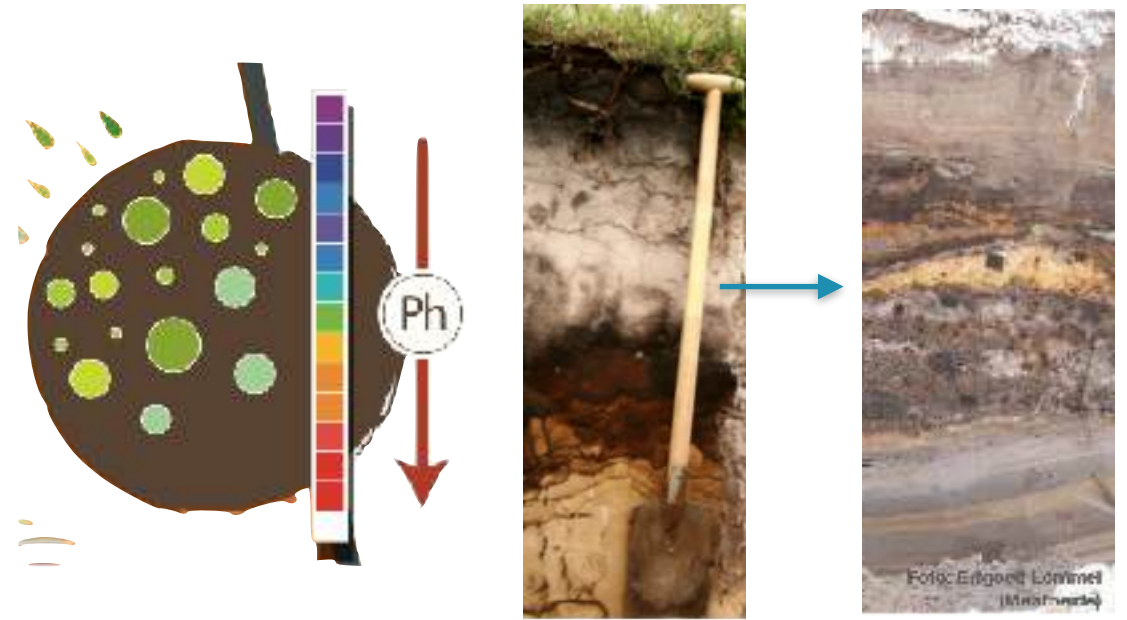

Uitdaging 2: vertalen van wetenschappelijke ideeën naar maatwerk op basis van lokale, multidisciplinaire expertise

The systems are not OK...

- Verharding
- Verdichting
- Erosie
- Verzuring
- Verdroging
- Verstoring
- Verlies aan koolstof
- Verlies aan welbevinden?

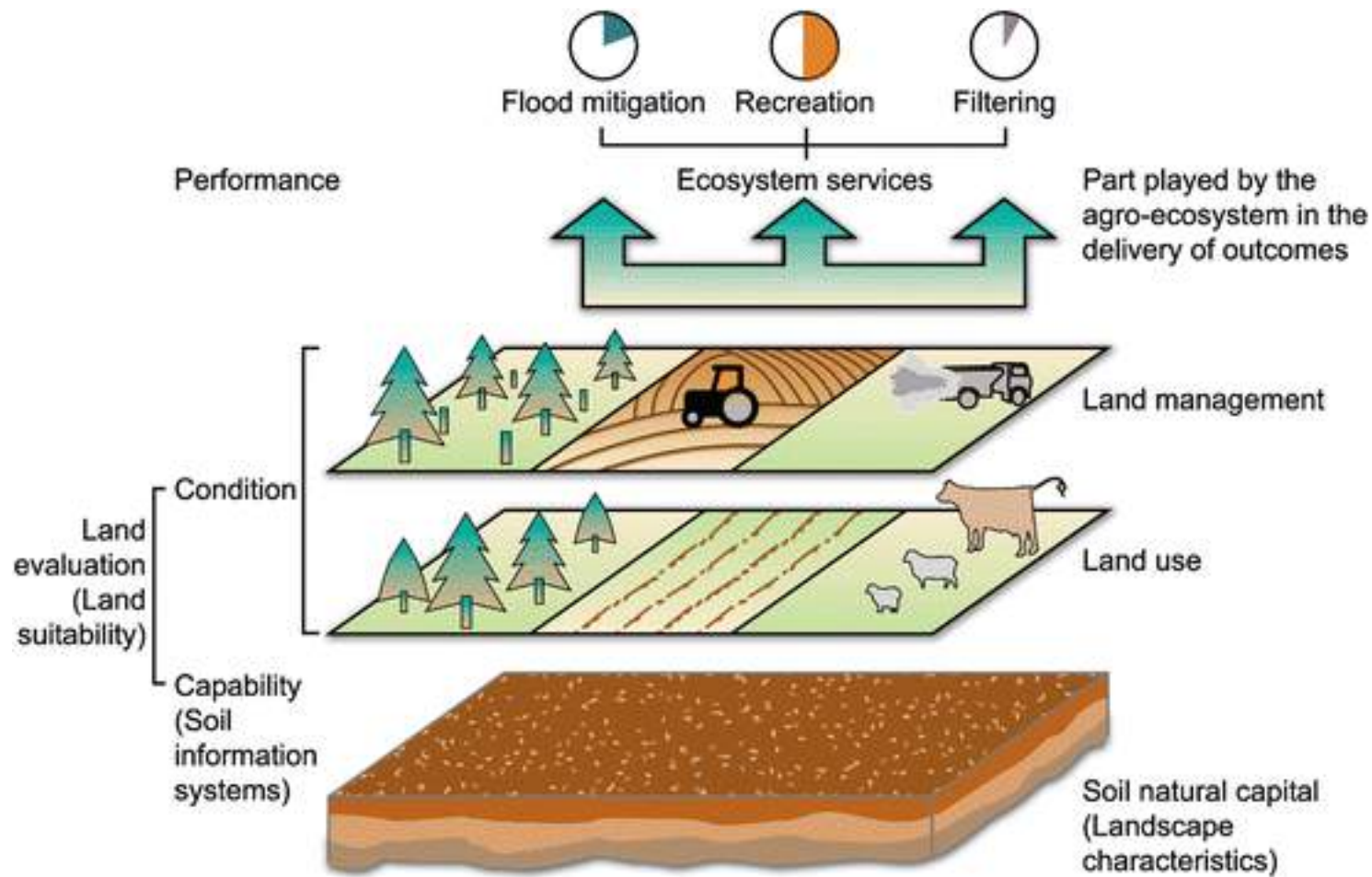

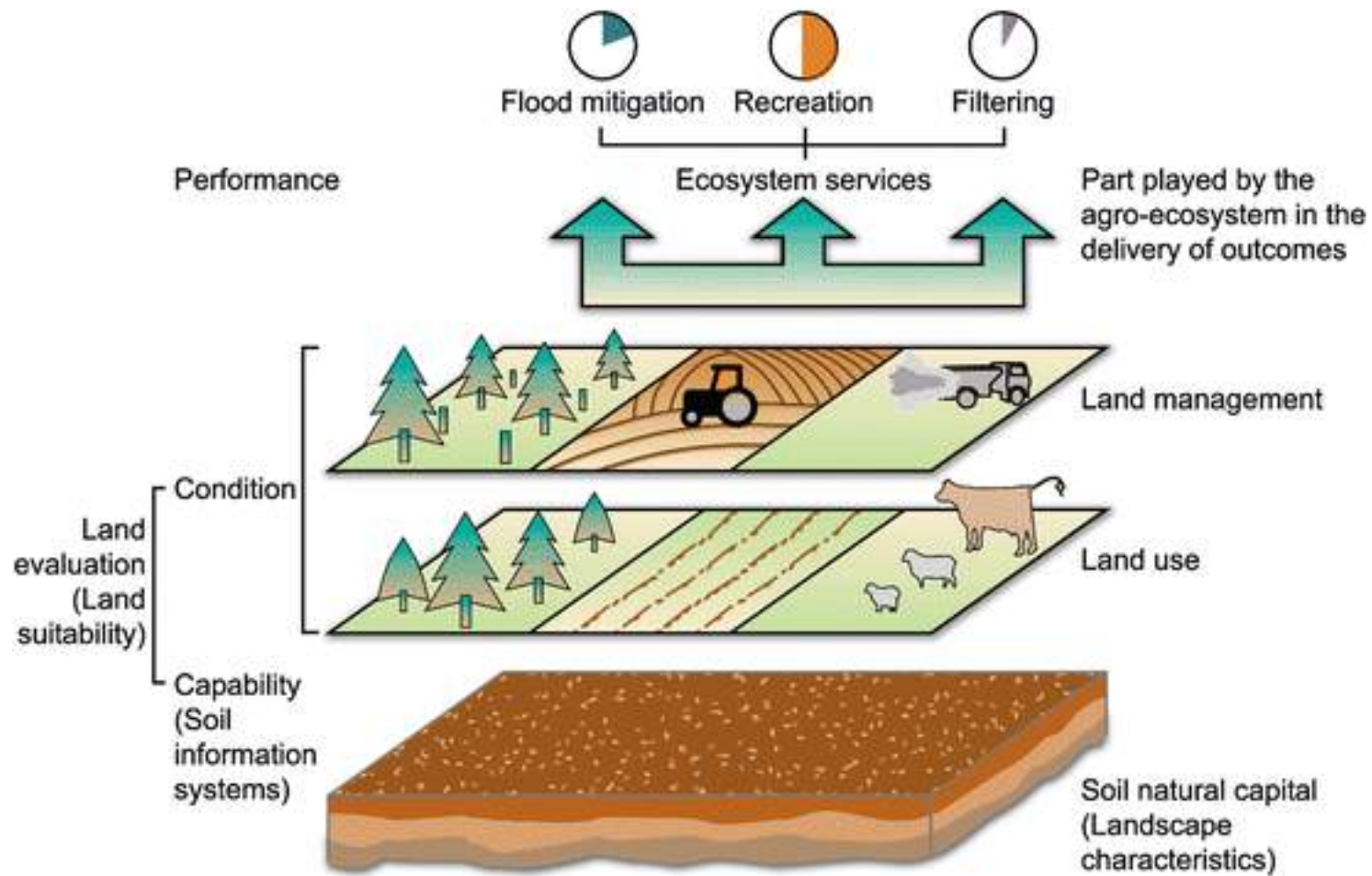
Landschapsecologische processen en relaties - (opnieuw) goed leren mikken?

WHAT CAN OUR LAND SUPPLY?

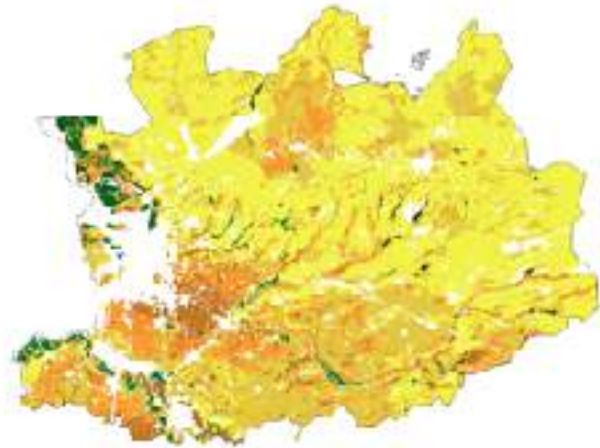

Inpassen van landbouwpotentieel o.b.v. de bodemkaart in
een ruimtelijke planningsstrategie voor de provincie
Antwerpen.

In Opdracht van Provincie Antwerpen, Dienst Landbouw

Karen Vancampenhout
Ref Deltjens
8 juni 2018

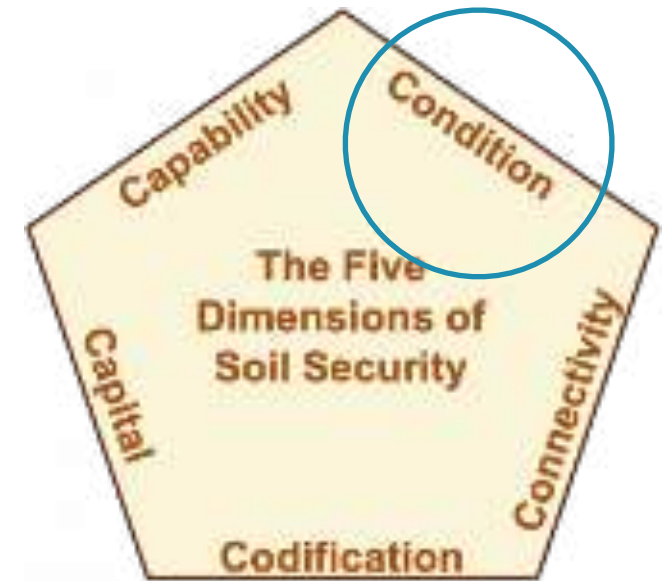
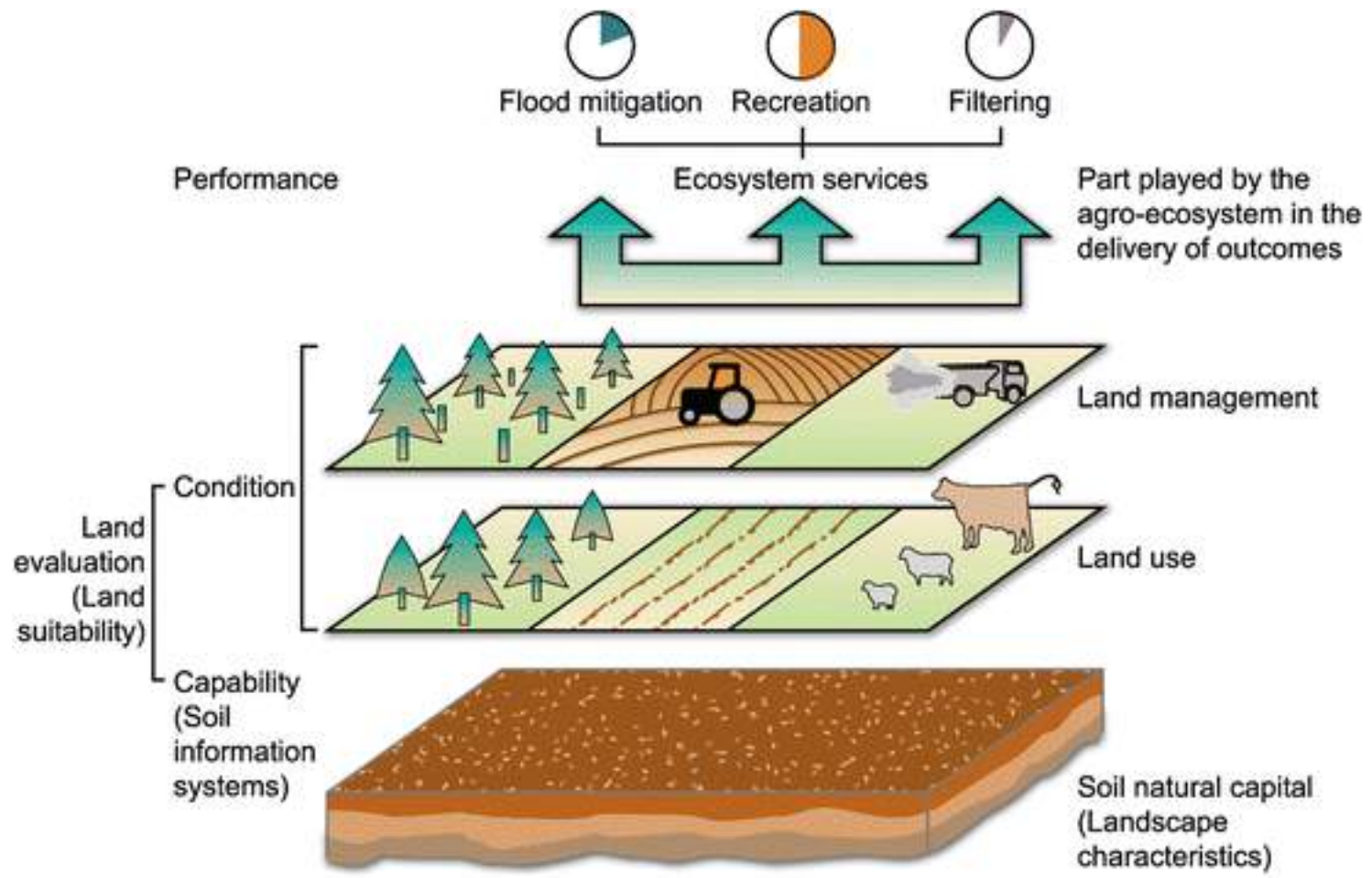
KU LEUVEN

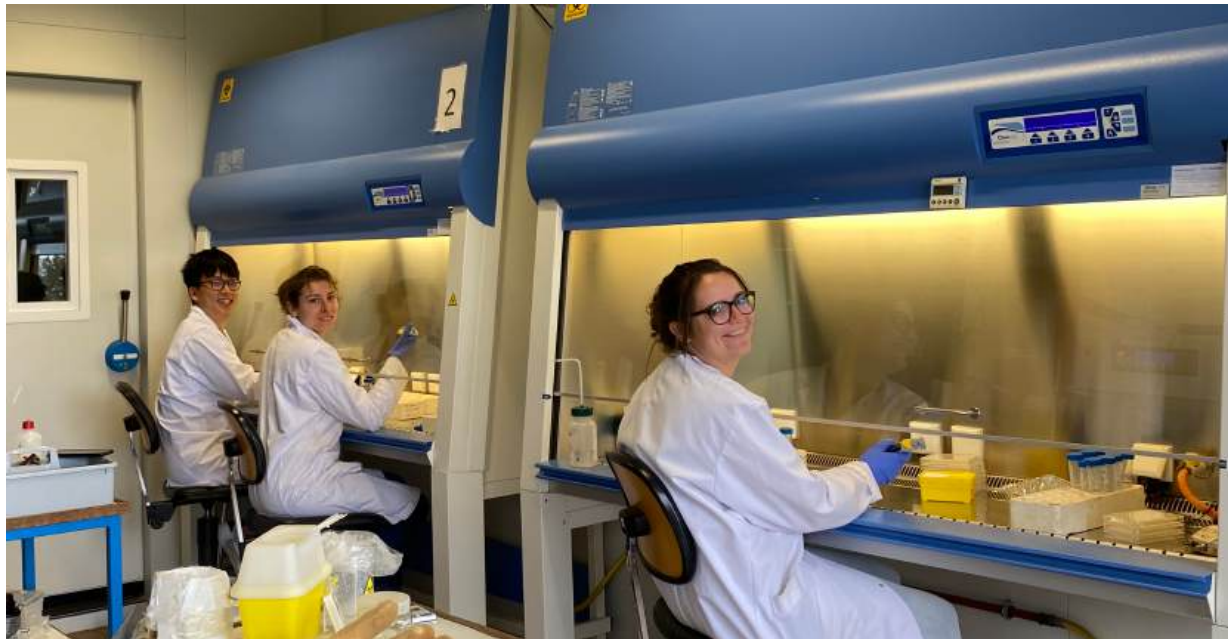
TECHNOLOGIECAMPUS GEEL

VEN

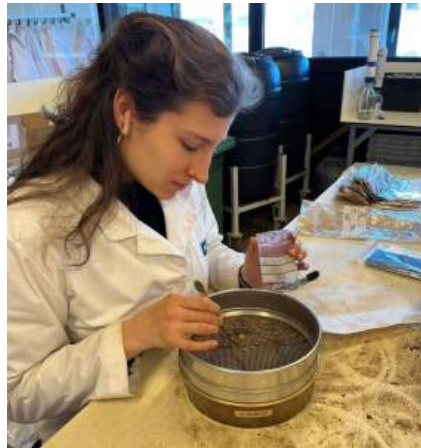
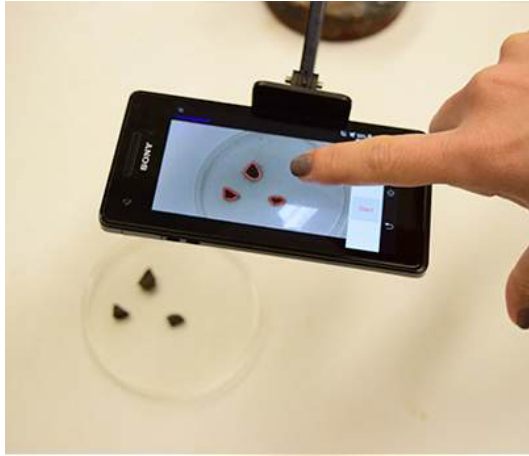

'Scalable indicators'

SUPERB
Upscaling Forest Restoration

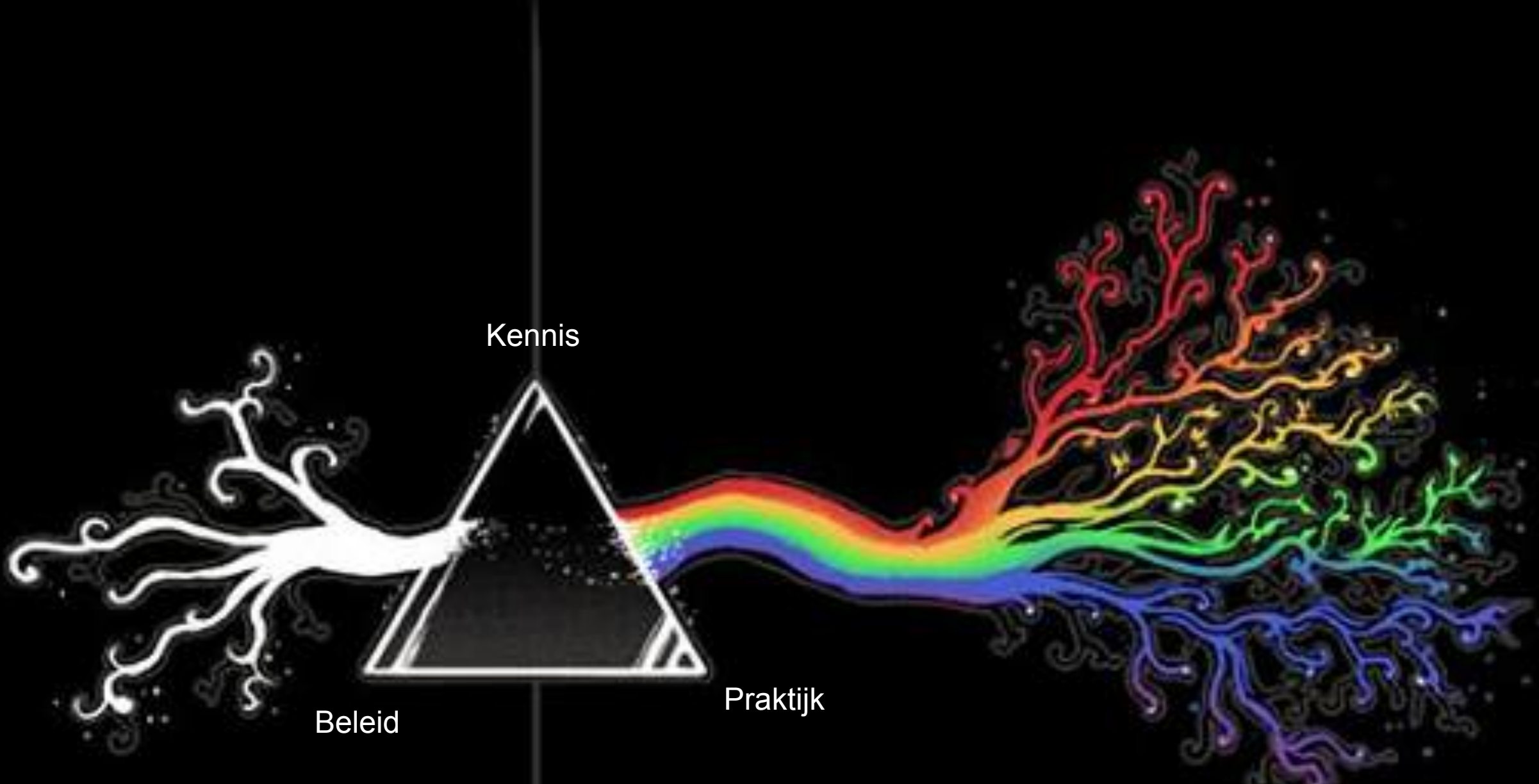

informa SCIENCE-BASED INTEGRATED FOREST MANAGEMENT FOR CLIMATE MITIGATION

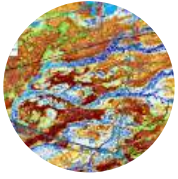

Uitdaging 3: stevig geworteld, met de blik op de toekomst!

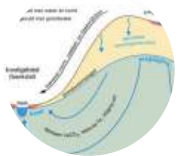
Target-kaarten voor bodemgezondheid, specifiek voor de Kempen

Keuze van parameters, scalable indicators voor het monitoren van bodemgezondheid

Toolbox van ruimtelijk specifieke maatregelen, rekening houdend met context

Werken op landschapsschaal aan systeemgezondheid en veerkracht tegen extremen

Investeren in duurzame gebiedsgerichte coördinatie, lokaal wetenschappelijk onderzoek en netwerken tussen alle actoren

Van lab tot landschap - 10(00) jaar innovatie in de Kempen

Van lab tot landschap - 10(00) jaar innovatie in de Kempen

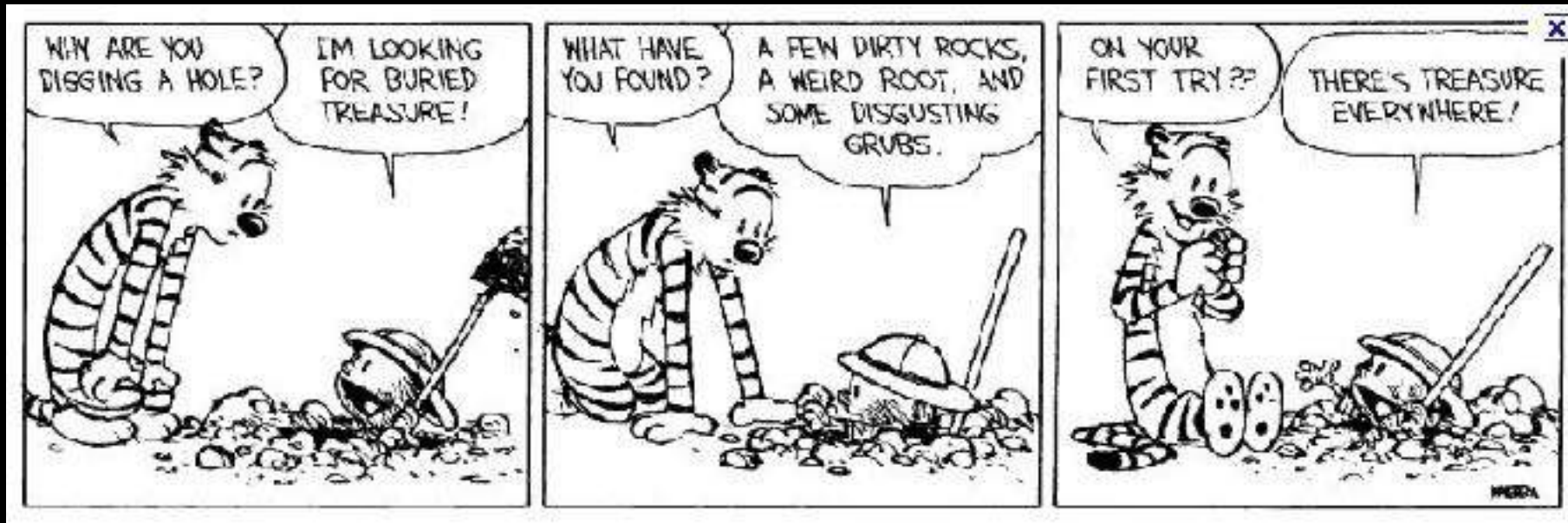

“It all comes down to the soil, said Verence. Get the soil right and everything else follows”

‘Lords and Ladies’ - Sir Terry Pratchett 1992

JOIN THE DARK SIDE!

"There's treasure everywhere!"

@k_oron of **@k-oron.bsky.social**
karen.vancampenhout@kuleuven.be

THE DARK SIDE
OF THE MOON